

Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida noan'anaviy usulda rasm chizish va bolalarda ijodiy faoliyatning yangicha ko'rinishlarini joriy etish , ularni amalga oshirishda eng yangi innovatsion texnologiyalardan foydalanish

Boltayeva Manzura Boyturayevna

Shahrisabz Davlat Pedagogika Instituti

Pedagogika fakulteti Maktabgacha ta'lim yo'nalishi

2-bosqich talabasi

ANNOTATSIYA:Ushbu maqolada maktabgacha ta'lim tashkilotlarida tasviriy faoliyat mashg'ulotlarida noan'anaviy usulda rasm chizish mashg'ulotlarini o'rnini ham kengaytirish, bolalarda ijodiy fikrlashni yanada boyitish, hayotga yangicha qarashlarni jonlantirish, bajarayotgan ishlaridan zavqlanish imkoniyatlarini kengaytirish maqsadida bolalar imkoniyatlaridan kelib chiqqan holda maktabgacha ta'lim tashkilotlarida olib borilayotgan tasviriy faoliyat mashg'ulotlarni yanada samarali tashkil etish maqsadida innovatsion texnologiyalar asosida rang-baranglik bilan to'ldirish, bolalarni o'zlariga bo'lgan ishonchini rivojlantirish, jajji barmoqlar yordamida yangicha yo'nalishda ijod qilish ko'nikmalarini o'rgatish masalalari haqida so'z boradi.

ANNOTATION:In this article, in order to expand the place of non-traditional drawing classes in visual activity classes in preschool educational organizations, to further enrich children's creative thinking, revive new views on life, and expand opportunities to enjoy what they do, preschoolers based on children's capabilities visual activities in educational organizations, in order to organize classes more effectively, fill them with colors based on innovative technologies, develop children's self-confidence, learn the skills of creativity in a new direction with the help of little fingers It is about teaching issues.

АННОТАЦИЯ:В данной статье в целях расширения места занятий нетрадиционным рисованием на занятиях изобразительной деятельностью в дошкольных образовательных организациях, дальнейшего обогащения творческого мышления детей, возрождения новых взглядов на жизнь, расширения возможностей получать удовольствие от того, что они делают, дошкольники на основе возможности детей изобразительной деятельности в образовательных организациях, чтобы более эффективно организовать занятия, наполнить их красками на основе инновационных технологий, развить у детей уверенность в себе, освоить навыки творчества в новом направлении с помощью мизинцев Речь идет об обучении проблемы.

Kalit so'zlar: ta'lim, tarbiya, , takomillashuv, harakat,innovatsion g'oyalar, innovatsion texnologiyalar,bolalar ijodkorligi,yangi jahon tajribalari,hamkorlik , hamjihatlik masalalari

KIRISH

Bolalarni badiiy ijod bilan shug'illanishi uchun , ijodkorlik tuyg'ularini oshirish va rivojlantirish , hayotga yangicha ijodiy ruhni olib kirish uchun rasm chizishga o'rgatish, odatda, bolaning taraqqiyotini, ijodiy kuzatishni va yangi tadqiqot usullarini taklif qilishni o'z ichiga oladi. Besh yoshga to'lmagan bolalar ijodiy faoliyati uchun , rasm chizish imkoniyatlarini

rivojlantirish uchun , bolalardagi bu qobiliyatlarni yuzaga chiqarish uchun albatta ota-onalarning bolalar bilan hamkorlikda rasm chizishni o'rganish, ular bilan mavzular tanlab birgalikda rasm chizish, bolalarda yangi qobiliyatlarning yuzaga kelishiga sabab bo'ladi. Dastlabki hohish va istaklar keyingi yoshlarda bolada yangi ko'nikmalarni o'rganishiga masalan, kuzatuvdan rasm chizish, mashq qilish va yangi ijodiy rasmlar chizishga hohish uyg'otadi. Bolani o'z uslubini yoki yondashuvini o'zgartirishga majburlamaslikka harakat qilish kerak, tanqid yoki tuzatish taklif qilmaslik zarur . Buning o'rniga, qo'llab-quvvatlash, kuzatib borish va ochiq fikrli savollar berish, qilgan qaysidir xato yoki kamchiliklarini o'zlari topishlari uchun imkoniyatlar yaratish bu kelajakda bolaga rassomning ruhini yo'naltirishga yordam beradi va ko'proq tafsilotlar va imkoniyatlarni tasavvur qiladi. Tasviriy faoliyat maktabgacha yoshdagi bolalar uchun eng qiziqarli mashg'ulotlardan biridir:

1. - tasvirlangan rasm uni chuqur hayajonga solidi;
2. - amaliy bajariladigan mashg'ulotlar bolalarda hamisha qiziqish uyg'otadi;
3. -ijodiy qirralarni kashf etilishiga zamin yaratadi.

INNOVATSION G'OYALAR VA ULARNING TAHLILI

Tasviriy faoliyat mashg'ulotlarida shunday yo'nalish borki b muhitda yaratadigan rasmlar yoki chizgilar har bir bolada o'zgacha ishtiyoqni kashf qiladi . Bu noan'anaviy rasm chizish usulidir. Noan'anaviy rasm chizish texnikasi,ochiqlik, erkinlik, bolalarning tashabbuskorligini, mustaqilligini rivojlantirishga hissa qo'shish,faoliyatga hissiy ijobiy munosabatni shakllantirishga zamin bo'ladi. Noan'anaviy materiallar va usullardan foydalangan holda tasviriy faoliyat bolalarda mayda qo'l motorikasini,ijodiy rivojlanish, estetik did va nafosat tarbiyasini,o'z ishini baholash va badiiy ijodiy qobiliyatni shakllantirishga ko'maklashadi. Bugunki kunda xorij tajribalaridan andoza olish, ijodiy yondashgan holda amaliyotda joriy etish, zamon talabiga mos ravishda me'yoriy hujjatlar, o'quv-metodik adabiyotlar, o'quv metodik majmualarni ishlab chiqish, ilg'or xorijiy tajriba asosida maktabgacha ta'lim tashkilotlarining rahbar va mutaxassislarida zamonaviy menejment va pedagogik texnologiyalar bo'yicha sohaga oid bilim va ko'nikmalarni shakllantirish vazifalari dolzarb masalalar sirasiga kiritilmoqda. Bugungi kunda maktabgacha ta'lim-tarbiya sohasida amalga oshirilayotgan nafosat tarbiyasi mazmuni va mohiyati istiqbolda yoshlar madaniyatining yuksak darajasida rivojlantirish natijada esa jamiyatimiz erishadigan kuch-qudrat, farovonlik, madaniylik, ma'rifiylik darajasini belgilovchi asosiy omillardan biridir. Shu bois bolalarning ma'naviy nafosatlik kamolotini puxta ta'minlash omillarini taqdim etish bolalarni tasviriy faoliyatga o'rgatish , unga yangicha yo'nalishlarni joriy etish maktabgacha tarbiya yoshidagi bolalarning estetik tarbiyasi badiiy mehnat malakalarini, estetik tasavvurlarining shakllanishini va bolalar badiiy ijodkorligining rivojlanishini ko'zda tutiladi.

Bu yo'nalishda samarali maqsadga erishish uchun quyidagi vazifalarni amalga oshirish kerak:

1. Maktabgacha yoshdagi bolalarning ijodiy qobiliyatlarini rivojlantirish muammosi bo'yicha pedagogik va uslubiy adabiyotlarni tahlil qilish.
2. Pedagogik jarayonda tasviriy faoliyatning noan'anaviy usullaridan foydalanishning nazariy jihatlarini o'rganish.

3. Maktabgacha yoshdagi bolalarga tasviriy faoliyatning noan'anaviy usullarini o'rgatish va ijodiy qobiliyatlarni rivojlantirish bo'yicha uslubiy jihatdan yaxshi tashkil etilgan ishlar o'rtasidagi munosabatni o'rnatish.

Tasviriy faoliyat jarayonida bolalarning badiiy ijodkorlik qobiliyatlarini rivojlantirish mezon, prinsiplari bilan maktabgacha ta'lim tashkilotida rasm chizish, loydan narsa yasash, qirqib yelimplash, qurish-yasashga o'rgatish vazifalari, mazmuni, metodikasi bilan tanishtiriladi.

Nega bolalar rasm chizishadi? Bu tanani yaxshilash usullaridan biridir. Bola ruhiy olamini aks ettirish, ijodiy g'oyalarning kengayishini ta'minlash maqsadi yotadi. Mana shunday usullardan biri bu noan'anaviy usulda rasm chizish mashg'ulotidir. Onan'anaviy usullarning bir nechtasi bilan tanishib chiqamiz.

Bunday rasm chizishda noodatiy usullardan foydalanib, turli buyumlar yoki chizish imkoniyati bo'lgan uslublardan foydalanib yangi ijodiy ishni yaratish mumkin.

Masalan, Monotip qog'oz varag'iga rangli dog'ni yarmiga buklanganda bosib chiqarish yoki palitradagi rangli dog'larga varaq qo'yish orqali olinadi. Monotip - bu grafik texnika. Yunon tilidan tarjima qilingan "monotip" - bitta nashr degan ma'noni anglatadi. Chizma avval tekis va silliq yuzaga qo'llaniladi, so'ngra boshqa yuzaga bosiladi. Qanchadan-qancha bosma nashrlar chiqarmaylik, har safar u yangi, noyob nashr bo'ladi. Monotip - san'atning eng keng tarqalgan turlaridan biri. Ushbu texnikaning yana bir nomi aquatype. Unda yaratilgan asarlar nafis ko'rinadi, silliq, yumshoq rang o'tishlari va turli xil shakllarga ega. G'ayrioddiy texnika shundan iboratki, uni yakunlash uchun siz o'zingizning fantaziyalaringizni silliq qog'ozda tasvirlashingiz kerak, so'ngra chizilgan rasmni ikkinchi varaqda chop etishingiz kerak. Har bir yangi nashrda asar boshqacha ko'rinishga ega bo'ladi va yosh rassomlar buni qadrlashadi.

Tasviriy faoliyatning ayniqsa rasm chizish mashg'ulotlari bolalarda ko'rish texnikasi va ko'rish qobiliyatini rivojlantiradi. Bola "vertikal" va "gorizontal" tushunchalarini o'rganadi, shuning uchun ikl maktabgacha ta'lim tashkilotlarida ham bolalarga rasm chizishga ruxsat etiladi. Rasm chizish orqali bolada fikrlash, xotirlash, farqini bilish, esda olib qolish imkoniyatlarini yaratadi. Rasm chizishga qiziqadigan bolalarda materiallarning shakllarini, asta-sekin atrof-muhitni tushunish, e'tiborli bo'lik, kuzatuvchanlik yaxshi rivojlanadi.

Tasviriy faoliyat, ehtimol, maktabgacha yoshdagi bolalar uchun eng qiziqarli mashg'ulot turi. Bu bolaga atrofda taassurotlarini tasvirli tasvirlarda aks ettirishga, ularga o'z munosabatini bildirishga imkon beradi. Shu bilan birga, tasviriy faoliyat bolalarning har tomonlama estetik, axloqiy, mehnat va aqliy rivojlanishi uchun beqiyos ahamiyatga ega. Chizma bolaning shaxsiyatini shakllantirishda muhim rol o'ynaydi. Noan'anaviy rasm chizish haqiqatan ham bollarda qizishni kuchayturda, chunki kichkintoylar chizishdan ko'ra bo'yoqni surtishni yaxshi ko'radilar. Ammo bu chizish texnikasi katta maktabgacha yoshdagi bolalar uchun ham mos keladi.

Kaft bilan chizish. Bu shaklda rasm chizish 3-6 yoshli bolalar uchun eng qiziq mashg'ulot bo'ladi. Tayyorlov guruhidagi ideal vazifa - bu kaft iziga asoslangan rasmni o'ylab topish va uni suyet tarkibiga kiritish. Barmoqlarni bo'yash terapevtik ta'sirga ega. Barmoqlarni qog'ozga tegizish, chiziqar va nuqtalarni chizish tinchlantiruvchi harakatlardir.

Erkin nafas - bu juda mashhur noan'anaviy chizish texnikasi. Ushbu texnikada rasm chizish uchun siz varaqni suyuq bo'yoq bilan to'ldirishingiz kerak va rasmni turli yo'nalishlarda puflash

uchun naychadan foydalanishni talab qiladi. Somon naychalari, sharbat tayoqchasi yoki qalam qutisidan foydalanishingiz mumkin. Nafas yordamida ham ma'lum narsalarni, ham shunchaki chiroyli naqshlarni chizish mumkin. Suyuq bo'yoqlar ho'l yoki quruq qog'ozga erkin quyiladi, puflash yordamida ularga shakl beriladi. Ilgari qog'ozga qo'llaniladigan suyuq bo'yoqda erkin puflash (Blotografiya) turli yo'nalishlarda puflanishi mumkin.

Frottaj - Ushbu texnikaning nomi frantsuzcha "frottage" (ishqalanish) so'zidan kelib chiqqan. Ushbu texnikada chizish uchun tekis relyef ob'ektida joylashgan qog'oz varag'i kerak bo'ladi. Keyin, qog'oz yuzasida, o'tkir bo'lmagan rangli yoki oddiy qalam bilan boshlashingiz kerak. Frottaj - bu juda qiziqarli va juda oson texnika.

Grattaj - qalam yoki o'tkir asbob bilan siyoh bilan to'ldirilgan qog'oz yoki kartonni chizish orqali rasm chizish usuli. Texnikaning yana bir nomi - mumlash. Chizish texnikasi yordamida bajarilgan ishlar chizmaning oq chiziqlari va qora fonning kontrasti bilan ajralib turadi va yog'och yoki linogravyuraga o'xshaydi. Grattaj - bu usul biz o'rganib qolgan gravvyuraga o'xshaydi. Fransuzcha grater so'zi tirnamoq degan ma'noni anglatadi.

INNOVATSION G'OYALAR VA ULARNING TAHLILI

Bolalarga noan'anaviy texnikadan foydalangan holda rasm chizishni o'rgatish qiziqarli va hayajonli! An'anaviy bo'lmagan texnikalar bilan chizish bolalar yangicha qiziqishni uyg'otadi, ularni ozod qiladi, ularga noto'g'ri ish qilishdan qo'rqmaslikka imkon beradi. G'ayrioddiy materiallar va o'ziga xos texnikalar bilan chizilgan rasmlar bolalarga unutilmas ijobiy his-tuyg'ularni boshdan kechirish imkonini beradi. Noan'anaviy rasm chizish ham jarayon, ham amaliy faoliyat bo'lib, bu ham badiiy ijod natijasidir.

An'anaviy bo'lmagan tasvir texnikasidan foydalangan holda rasm chizish maktabgacha yoshdagi bolalarni charchatmaydi, ular vazifa uchun ajratilgan vaqt davomida yuqori faollik va samaradorlikni saqlaydilar. An'anaviy bo'lmagan usullar bolalarga ularning xohishi va qiziqishini hisobga olgan holda individual yondashishga imkon beradi. Bunday shaklda rasm chizish tasavvur qilib bo'lmaydigan yangi g'oyalarni kashf etadi. Ulardan foydalanish quyidagilarga yordam beradi:

1. -bolalarni intellektual rivojlanishiga zamin bo'ladi;
2. - maktabgacha yoshdagi bolalarning aqliy jarayonlari mukammallashtiradi;
3. -shaxsiy rivojlanish sohasini tuzatadi;
4. -bolalarni o'ziga bo'lgan ishonchni rivojlantiradi;
5. -fazoviy fikrlashni rivojlantiradi;
6. -bolalarni o'z fikrlarini erkin ifoda etishga o'rgatadi;
7. -qo'llarning nozik motorikalari ko'nikmalarini rivojlantiradi;
8. -materialartanlash va texnikalardan to'g'ri foydalanishni o'rgatadi
9. -fikrlarni amalga oshirishda tanlash erkinligini beradi.

An'anaviy bo'lmagan usullarni ishlab chiqishda maktabgacha yoshdagi bolalar uchun turli xil materiallar taqdim etiladi:

1. har xil tuzilish, shakli va o'lchamdagi qog'oz;
2. govush va akvarel bo'yoqlari;
3. 2,3,5 -sonli cho'tkalar; tukli cho'tkalar;
4. mum va rangli qalamlar; - oddiy va rangli qalamlar;
5. qo'rg'oshin qalam, sham; - plastilin, tuzli xamir;

- qo'shimcha asboblari: qog'oz peçeteler, modellashtirish taxtalari, modellashtirish qoliplari, palitrasi, ko'pikli kauchuk, tish cho'tkasi, suv idishlari, kokteyl naychasi, quritilgan gullar va daraxt barglari, konuslar, o'simlik urug'lari, don, tuz, iplar va boshqalar.

Noan'anaviy usulda rasm chizish texnikadan foydalangan holda bolalarda rasm chizishni yoshligidan boshlash kerak bu jarayonlar - "oddiydan murakkabgacha" tamoyili asosida amalga oshirilishi lozim. a. Bu yoshda qo'llaniladigan asosiy texnikalar: -barmoqlar, kaftlar bilan chizish - ko'pikli kauchuk qoziqlar, paxta chig'anoqlari bilan chizish -barglar, kartoshka, sabzi bilan chop etish; -Sham, ko'mir bilan chizish

O'rta va katta maktabgacha yoshda - noan'anaviy texnikalar: O'rta va katta maktabgacha yoshda - noan'anaviy texnikalar: - sham, ko'mir bilan rasm chizish; - somon bilan blotografiya; - monotip; - buzadigan amallar; - mumli qalamlar + akvarellar; - burmalangan qog'oz taassuroti; - ko'pikli kauchuk bilan rasm chizish; - o'yma (skretch taxtasi); - mantar, ko'pikli kauchuk, polistiroil bilan bosma; - bo'rtirma; - qattiq (tukli) yarim quruq cho'tka bilan jab; - xom ashyoni chizish; - ip bilan blotografiya; - Matoga rasm chizish; - tuz bilan rasm chizish; - taroqli bo'yoq;

XULOSA

Xulosa sifatida shuni qayd etish lozimki , maktabgacha yoshdagi bolani hali natijasi aniq bo'lmagan yangi ijodiy ish bilan shug'illanishga jalb etish , unda yangi g'oyalarni paydo bo'lishiga zamin bo'ladi. Ular bu ijod orqali ijodiy ifoda etish erkinligini va ularni rasmda tasvirlash istagini, balki uning tasvir vositalariga qanday egalik qilishi bilan ham belgilanadi. O'quv jarayonida bolalarning tasvirlar, texnikaning turli xil variantlarini o'zlashtirishi ularning ijodiy rivojlanishiga yordam beradi. noan'anaviy shaklda chizilgan rasm hech qachon takrorlab bo'lmaydigan buyuk namunalarni yaratadi. Bu tasavvur, ijodkorlik, mustaqillik, tashabbuskorlik va individuallikni namoyon etishga yanada katta turtki beradi. Bola atrofdagi olam haqidagi taassurotlarini aks ettirish, turli xil materiallar yordamida ularni real shakllarga o'tkazish orqali yangicha tasavvur qilish va ularni amalda bajarish ko'nikmalarini egallay boshlaydi. Ana shu maqsadlarni amalga oshirish natijasida ilg'or rivojlanayotgan davrda yangi g'oyalarning vujudga kelishiga imkoniyat bo'ladi. Bola doimo qilayotgan ishini to'g'ri deb o'ylaydi. Shuning uchun uning bajargan ishlariga e'tiroz bildirish uning tabini xira qiladi. Bo'lajak buyuk ijodkorlar uchun noan'anaviy usullarda rasm chizish, ijodiy faoliyat bilan shug'illanish , qilayotgan ishlarida e'tirozlarning bo'lmasligi ularni yangi maqsadlarga tomon yetaklaydi.

ILM FAN XABARNOMASI

Ilmiy elektron jurnali

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Tolibovna, S. Z. (2022). TAXIS AND THE GRAMMATICAL CATEGORY OF TEMPORAL REFERENCE. EUROPEAN JOURNAL OF INNOVATION IN NONFORMAL EDUCATION,
2. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha ta'lim tizimini 2030-yilgacha rivojlantirish konsepsiyasini tasdiqlash to'g'risida qarori PQ-4312 08.05.2019
3. O'zbekiston Respublikasining Qonuni "Maktabgacha ta'lim va tarbiya to'g'rida" 2019 yil 14 dekabr
4. T.N. Toshtemirona "Maktabgacha ta'lim-tarbiyani tashkil etish" Kamolot nashriyoti. Buxoro 2022-yil. UO'K: 372.8 BBK: 74.2.1
5. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar mahkamasining "Maktabgacha ta'lim tashkilotlari faoliyatini yanada ytakomillashtirish chora –tadbirlari to'g'risida" gi 2019 yil 13 maydagi 391-son qarori
6. "Pedagogika tarixi". Qo'llanma. T., "O'qituvchi" 1996 yil